

Strasbūras, 2018 04 17
COM(2018) 211 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ
TARYBAI IR TARYBAI**

**Keturioliktoji pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą,
ataskaita**

I. ĮVADAS

Tai keturioliktoji mėnesinė pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaita; joje apžvelgiami pokyčiai, susiję su dviem pagrindiniais ramsčiais: kova su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu bei jų rėmimo priemonėmis ir mūsų apsaugos nuo šių grėsmių ir atsparumo joms didinimu.

2018 m. kovo 23 d. Trebe ir Karkasone (Prancūzija) įvykdyti žiaurūs išpuoliai primena, kad terorizmo grėsmė ES tebėra didelė. Toliau sistemingai siekdama pašalinti šią grėsmę saugumo sąjungoje, Komisija kartu su šia pažangos ataskaita pateikė naują saugumo priemonių rinkinį, kuriuo siekiama iš teroristų ir kitų nusikaltėlių atimti galimybes veikti, kad jiems būtų sunkiau planuoti ir įvykdyti baisius išpuolius. Šį rinkinį sudaro pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kurių tikslas – pagerinti tarpvalstybinį **elektroninių įrodymų** rinkimą ir prieigą prie **finansinės informacijos**, visų pirma sunkių nusikaltimų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už juos tikslams, taip pat sustiprinti finansinės žvalgybos padalinių ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą. Į rinkinį taip pat įtrauktos veiklos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią teroristams ir kitiems nusikaltėliams įsigyti **šaunamųjų ginklų ir sprogstamųjų medžiagų pirmtakų**, kurie gali būti neteisėtai naudojami savadarbiams sprogmenims gaminti, kaip paaikškėjo per kelis pastarojo meto išpuolius. Galiausiai, priėmus pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo didinamas **nacionalinių tapatybės kortelių ir teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų saugumas**, teroristams ir kitiems nusikaltėliams, norintiems patekti į ES ar joje judėti, bus sunkiau naudotis tokiais dokumentais ar juos suklastoti.

2018 m. kovo 4 d. išpuolis Solsberyje buvo šokiruojantis pavyzdys, kaip cheminės medžiagos gali iš tikrųjų kelti grėsmę visuomenės saugumui. 2018 m. kovo 22–23 d. posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba itin griežtai pasmerkė šį išpuolį. Ji pabrėžė, kad reaguodama į tai ES turi stiprinti savo atsparumą cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių medžiagų keliamiems pavojams. Šioje pažangos ataskaitoje išdėstytos priemonės, kurių šiuo tikslu imamasi ir kuriomis įgyvendinamas 2017 m. spalio mėn. veiksmų planas, kuriuo siekiama didinti pasirengimą šiems pavojams saugumui. Šioje pažangos ataskaitoje taip pat pateikiama naujausia informacija apie tai, kaip įgyvendinami kiti prioritetiniai saugumo sąjungos dokumentai, kuriais siekiama kovoti su radikalizacija internete, gerinti dalijimąsi informacija, didinti viešųjų erdvių apsaugą ir kovoti su kibernetinėmis grėsmėmis.

II. GALIMYBIŲ VEIKTI ATĖMIMAS IŠ TERORISTŲ IR NUSIKALTĖLIŲ

1. *Naujos elektroninių įrodymų baudžiamajame procese rinkimo priemonės*

Elektroniniai įrodymai tapo svarbūs didžiojoje daugumoje baudžiamosios veikos tyrimų ir teisminės institucijos vis dažniau turi pateikti prašymą kitoje jurisdikcijoje, kad gautų reikiamų įrodymų iš paslaugų teikėjų. Todėl nusikaltimų, įskaitant terorizmą ir kibernetinius nusikaltimus, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už juos tikslams labai svarbu, kad šiuos įrodymus būtų galima lengvai ir greitai gauti iš kitų valstybių narių. Šiuo tikslu Komisija kartu su šia pažangos ataskaita pateikė du pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais siekiama pagerinti tarpvalstybinį elektroninių įrodymų rinkimą baudžiamosiose bylose, t. y. pasiūlymą dėl Reglamento dėl Europos elektroninių įrodymų baudžiamosiose bylose pateikimo ir saugojimo orderių¹ ir pasiūlymą dėl Direktyvos, kuria nustatomos teisinių

¹ COM(2018) 225 final (2018 4 17).

atstovų skyrimo įrodymams baudžiamosiose bylose rinkti suderintos taisyklės². Siūlomu reglamentu ir direktyva kompetentingoms teisėsaugos ir teisminėms institucijoms bus suteikta naujų priemonių, kuriomis bus galima gauti elektroninių įrodymų nusikaltimų, įskaitant terorizmą ir kibernetinius nusikaltimus, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už juos tikslams. Šiais pasiūlymais Komisija reaguoja į Europos Parlamento ir Tarybos raginimus parengti ES lygmens teisės aktų sistemą, pagal kurią būtų galima tarpvalstybiniu mastu gauti elektroninius įrodymus, kartu taikant griežtas asmenų teisių ir laisvių apsaugos priemones³.

Siūlomu reglamentu numatyta sukurti Europos įrodymų pateikimo orderį ir Europos įrodymų saugojimo orderį. Šie orderiai leis vienos valstybės narės kompetentingoms institucijoms tiesiogiai įpareigoti paslaugų teikėjus (elektroninių ryšių paslaugų teikėjus ir konkrečius informacinės visuomenės paslaugų teikėjus), įsisteigusius arba atstovaujamus kitoje valstybėje narėje, saugoti arba pateikti esamus elektroninius duomenis į reglamento taikymo sritį patenkančių nusikaltimų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už juos tikslams taip, kad tai būtų proporcinga ir būtina konkrečiu atveju. Siekiant užtikrinti, kad šių orderių būtų laikomasi, siūloma direktyva paslaugų teikėjai įpareigojami paskirti bent vieną teisinį atstovą Sąjungoje. Atsižvelgiant į tai, kad internetas peržengia sienas, pasiūlymai taikomi atitinkamiems paslaugų teikėjams, teikiantiems paslaugas vienoje ar keliose valstybėse narėse, nesvarbu, kur jų būstinė, infrastruktūra ar informacijos saugojimo vieta.

Siūlomu reglamentu numatytos griežtos apsaugos priemonės, siekiant užtikrinti, kad būtų visiškai laikomasi pagrindinių teisių, pavyzdžiui, dėl išankstinio (*ex ante*) teisminių institucijų dalyvavimo ir papildomų reikalavimų tam tikrų kategorijų duomenims gauti. Be to, kadangi orderiai gali būti išduoti tik baudžiamųjų bylų atveju ir jei tokia galimybė numatyta panašiais nacionaliniais atvejais, taikomos visos baudžiamosios teisės procedūrinės garantijos. Be to, reglamentu nustatytos konkrečios taisyklės dėl nukentėjusių asmenų veiksmingos teisinės gynybos. Reglamentu taip pat nustatyta paslaugų teikėjo teisė prašyti atlikti peržiūrą orderį išdavusioje valstybėje narėje arba, jei orderis perduodamas vykdyti, – priimančiojoje valstybėje narėje, remiantis nustatytais pagrindais. Tai apima atvejus, kai akivaizdu, kad orderis nebuvo išduotas arba patvirtintas kompetentingos institucijos, jis yra neišsamus, akivaizdžiai pažeidžia Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją arba juo akivaizdžiai piktnaudžiaujama. Be to, reglamente numatytos priemonės, kuriomis siekiama išvengti galimų konfliktų su įsipareigojimais, kuriuos paslaugų teikėjai gali turėti pagal trečiųjų šalių įstatymus, arba tuos konfliktus sušvelninti.

Pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų pagrįsti išsamiu poveikio vertinimu ir dvejus metus trukusiomis konsultacijomis, kuriose dalyvavo šios srities specialistai, piliečiai, paslaugų teikėjai, vyriausybės ir nevyriausybės organizacijos ir akademinės bendruomenės nariai⁴. Komisija taip pat dalyvavo susijusiose diskusijose Europos Taryboje ir atidžiai stebėjo pokyčius ES nepriklausančiose šalyse, pavyzdžiui, tai, kad Jungtinių Valstijų Kongresas neseniai priėmė Aiškinamąjį įstatymą dėl teisėto duomenų naudojimo užsienyje (angl. „Clarifying Lawful Overseas Use of Data Act“ („CLOUD Act“)). Kartu su šia pažangos ataskaita priimti pasiūlymai yra koordinuotų ir nuoseklių ES veiksmų viduje ir tarptautiniu lygmeniu pagrindas, tinkamai atsižvelgiant į ES taisykles, be kita ko, dėl ES

² COM(2018) 226 *final* (2018 4 17).

³ Tarybos išvados dėl baudžiamosios teisenos kibernetinėje erdvėje stiprinimo (ST 9579/16) ir 2017 m. spalio 3 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kovos su kibernetiniais nusikaltimais (2017/2068 (INI)).

⁴ Konsultacijų ataskaita pateikta adresu https://ec.europa.eu/info/consultations/public-consultation-improving-cross-border-access-electronic-evidence-criminal-matters_en; daugiau informacijos galima rasti adresu https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/e-evidence_en.

valstybių narių ir jų piliečių nediskriminavimo. Komisija taip pat toliau aktyviai dalyvauja diskusijose, susijusiose su Europos Tarybos konvencija dėl elektroninių nusikaltimų.

Komisija ragina teisėkūros institucijas nedelsiant išnagrinėti šį į Bendrą deklaraciją dėl 2018–2019 m. ES teisėkūros prioritetų įtrauktą siūlomą teisės aktą, kad būtų greitai pasiektas susitarimas.

Be šių pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, Komisija toliau rengia **praktines priemones, kad pagerintų teisminį bendradarbiavimą**, pagrįstą savitarpio teisine pagalba ir Direktyva dėl Europos tyrimo orderio⁵, taip pat institucijų ir paslaugų teikėjų bendradarbiavimą pagal galiojančią teisinę sistemą. Šios priemonės – institucijų mokymas, skatinimas nacionaliniu lygmeniu naudotis bendrais informaciniais punktais ir sukūrimas internetinės platformos, skirtos saugiai keistis prašymais išduoti Europos tyrimo orderį ir atsakymais į juos naudojant elektroninę Europos tyrimo orderio formą. Kad šios priemonės būtų greitai įgyvendintos, Komisija glaudžiai bendradarbiauja su atitinkamomis ES agentūromis⁶ ir suinteresuotaisiais subjektais.

2. *Paprastesnis finansinės informacijos naudojimas sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ar baudžiamojo persekiojimo už juos tikslams*

Nusikaltėliai ir teroristai veikia skirtingose valstybėse narėse ir gali vos per kelias valandas pervesti lėšas iš vieno banko sąskaitos į kitą, kad pasirengtų išpuoliams arba pervestų arba išplautų iš nusikaltimų gautas pajamas. Nepavykus laiku gauti reikalingos tikslios ir išsamios finansinės informacijos, sunkių nusikaltimų ir terorizmo tyrimai gali atsidurti aklavietėje⁷. Kadangi finansinė informacija yra svarbi tyrimams, labai svarbu stiprinti institucijų, atsakingų už kovą su sunkiais nusikaltimais ir terorizmu, bendradarbiavimą ir gerinti jų prieigą prie finansinės informacijos bei naudojimąsi ja, visapusiškai laikantis pagrindinių teisių ir taikomų procedūrinių garantijų. Todėl Komisija kartu su šia pažangos ataskaita priėmė **pasiūlymą dėl Direktyvos, kuria siekiama supaprastinti finansinės ir kitos informacijos naudojimą sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo arba baudžiamojo persekiojimo už jas tikslams**⁸.

Pasiūlymu, kuris grindžiamas išsamiu poveikio vertinimu, paskirtosioms teisėsaugos institucijoms ir turto susigrąžinimo tarnyboms suteikiama tiesioginė prieiga prie **banko sąskaitų informacijos**, laikomos nacionaliniuose centralizuotuose banko sąskaitų registruose ir duomenų paieškos sistemose, sukurtuose pagal Kovos su pinigų plovimu direktyvą⁹. Tokia prieiga bus suteikiama **kiekvienam konkrečiam atveju kovos su sunkiais nusikaltimais tikslams**. Dėl to taip pat labai sumažės finansinėms įstaigoms tenkanti administracinė našta, nes jos nebeturės atsakyti į bendruosius teisėsaugos institucijų informacijos prašymus.

⁵ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose (OL L 130, 2014 5 1, p. 1–36).

⁶ Europolu, Eurojustu ir Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL).

⁷ Šios problemos ir poreikis suteikti teisėsaugos institucijoms geresnę prieigą prie finansinės informacijos pabrėžti 2017 m. Europolo ataskaitoje „Nuo įtarimų prie veiksmų – finansinės žvalgybos panaudojimas siekiant didesnio veiklos poveikio“.

⁸ COM(2018) 213 *final* (2018 4 17).

⁹ 2017 m. gruodžio mėn. Sąjungos teisėkūros institucijos susitarė, kad tai bus vienas iš 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73), pakeitimų.

Pasiūlymu dar labiau sustiprinamas nacionalinių **finansinės žvalgybos padalinių** ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimas, taip pat įvairių valstybių narių finansinės žvalgybos padalinių bendradarbiavimas. Be to, valstybės narės turės užtikrinti, kad jų nacionaliniai Europolo padaliniai atsakytų į Europolo prašymus pateikti informacijos, laikomos centralizuotuose banko sąskaitų registruose, taip pat prašymus dėl finansinės informacijos ir finansinės analizės. Europolo prašymai turės būti tinkamai pagrįsti ir pateikti kiekvienu konkrečiu atveju neviršijant Europolo atsakomybės ribų ir skirti jo užduotims vykdyti. Dėl geresnės teisėsaugos institucijų prieigos prie finansinių duomenų ir geresnio bendradarbiavimo su finansinės žvalgybos padaliniais tyrimai bus vykdomi sparčiau, o valdžios institucijos galės veiksmingiau kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu. Europolas taip pat galės labiau padėti valstybėms narėms kovoti su jo kompetencijai priklausančiomis nusikalstamomis veikomis. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi pagrindinių teisių į asmens duomenų apsaugą ir privatumą, direktyvos pasiūlyme numatytos griežtos asmens duomenų tvarkymo apsaugos priemonės.

Komisija ragina teisėkūros institucijas nedelsiant išnagrinėti šį į Bendrą deklaraciją dėl 2018–2019 m. ES teisėkūros prioritetų įtrauktą pasiūlymą, kad būtų greitai pasiektas susitarimas. Komisija taip pat dar kartą pabrėžia, kad svarbu iki galo įgyvendinti ir taikyti Ketvirtąją kovos su pinigų plovimu direktyvą ir joje nustatytas kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priemones. Todėl finansinės žvalgybos padaliniai turi būti aprūpinti tinkamais ištekliais, kad galėtų atlikti savo užduotis. Be to, iš dalies pakeitus Ketvirtąją kovos su pinigų plovimu direktyvą (dėl to teisėkūros institucijos susitarė 2017 m. gruodžio mėn.), Komisija turi iki 2020 m. birželio mėn. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti ataskaitą, kurioje būtų įvertinta galimybė ateityje sujungti centralizuotus banko sąskaitų registrus. Komisija atlieka tam skirtą tyrimą ir iki 2019 m. vidurio pateiks išvadas.

3. Griežtesnės taisyklės dėl sprogstamųjų medžiagų pirmtakų, naudojamų savadarbiams sprogmenims gaminti

Teroristai ir nusikaltėliai per daugelį išpuolių ES, įskaitant išpuolius Madride (2004 m.), Londone (2005 m.), Paryžiuje (2015 m.), Briuselyje (2016 m.), Mančesteryje (2017 m.) ir Londono rajone „Parsons Green“ (2017 m.), naudojo savadarbius sprogmenis. Būta dar daugiau nepavykusių arba sužlugdytų išpuolių, per kuriuos taip pat bandyta naudoti savadarbius sprogmenis. Šie išpuoliai rodo, kad reikia kuo labiau apriboti teroristų galimybes gauti sprogstamųjų medžiagų pirmtakų, kurie gali būti netinkamai naudojami savadarbiams sprogmenims gaminti, ir apriboti galimybes tuos sprogstamųjų medžiagų pirmtakus naudoti. Todėl Komisija kartu su šia pažangos ataskaita priėmė **pasiūlymą¹⁰ peržiūrėti ir sugriežtinti esamus Reglamente 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo nustatytus apribojimus¹¹**. Tai atitinka 2017 m. spalio mėn. Komisijos rekomendaciją¹², kurioje nustatyta, kokių veiksmų reikia skubiai imtis, kad būtų užkirstas kelias netinkamam sprogstamųjų medžiagų pirmtakų naudojimui pagal galiojančias taisykles. Pasiūlymas grindžiamas keliomis konsultacijomis su įvairiomis suinteresuotųjų subjektų grupėmis ir išsamiu poveikio vertinimu. Pagal 2013 m. reglamentą draudžiama tiekti, įvežti, laikyti ir naudoti tam tikrus sprogstamųjų medžiagų pirmtakus, taip pat būtina pranešti apie įtartinus sandorius. Nors dėl šių apribojimų ir kontrolės priemonių sumažėjo plačiai

¹⁰ COM(2018) 209 *final* (2018 4 17).

¹¹ 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 98/2013 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo (OL L 39, 2013 2 9, p. 1–11).

¹² 2017 m. spalio 18 d. Komisijos rekomendacija dėl skubių veiksmų užkirsti kelią netinkamam sprogstamųjų medžiagų pirmtakų naudojimui (C(2017) 6950 *final*).

visuomenei prieinamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų kiekis ir išaugo pranešimų apie įtartinus sandorius skaičius, paaiškėjo, kad tų apribojimų ir priemonių nepakanka, kad būtų užkirstas kelias teroristams ir nusikaltėliams netinkamai naudoti šias medžiagas sprogmenims gaminti.

Komisijos pasiūlymas padės pašalinti šias saugumo spragas ir sustiprinti bei išaiškinti teisinę sistemą. Siūlomu reglamentu (kuriuo bus pakeistas ankstesnis 2013 m. reglamentas) bus siekiama įvairiomis priemonėmis dar labiau apriboti plačiosios visuomenės prieigą prie pavojingų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų. Į ribojamų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų sąrašą bus įtrauktos dvi papildomos medžiagos¹³, sumažintas medžiagų, dėl kurių galima teikti prašymą išduoti licenciją, skaičius ir sugriežtinti privalomi prašymą teikiančio asmens teistumo patikrinimai. 2013 m. reglamente nustatyta registracijos sistema bus nebetaikoma, nes ja užtikrinamas mažesnis saugumas. Be to, pasiūlyme išaiškinama, kad ekonominės veiklos vykdytojams taikomos taisyklės taip pat bus visiškai taikomos prekybai internetu. Siūlomu reglamentu bus pagerintas kompetentingų institucijų atliekamas vykdymo užtikrinimas ir informacijos perdavimas tiekimo grandinėje. Dėl šių siūlomo reglamento priemonių teroristams bus gerokai sunkiau gaminti savadarbius sprogmenis. Komisija ragina teisėkūros institucijas nedelsiant išnagrinėti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad būtų greitai pasiektas susitarimas.

4. *Didesnis tapatybės kortelių ir teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų saugumas, siekiant užkirsti kelią dokumentų klastojimui ir suklastotos tapatybės naudojimui*

Kaip matyti iš Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros statistinių duomenų apie suklastotus dokumentus, nacionalinės tapatybės kortelės su silpnomis apsaugos priemonėmis yra dažniausiai neteisėtai naudojami kelionės dokumentai ES. Atsižvelgdama į 2016 m. gruodžio mėn. veiksmų planą¹⁴ nustatytas Europos kovos su kelionės dokumentų klastojimu priemonės, Komisija kartu su šia pažangos ataskaita priėmė **pasiūlymą dėl Reglamento, kuriuo siekiama padidinti Sąjungos piliečiams išduodamų tapatybės kortelių ir Sąjungos piliečiams bei jų šeimos nariams išduodamų teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų saugumą**¹⁵. Pagal ES laisvo judėjimo teisę ES piliečiai, keliaudami ES ir kirsdami ES išorės sienas, kad grįžtų į ES, kaip kelionės dokumentus gali naudoti nacionalines asmens tapatybės korteles. Tam tikrais atvejais ES piliečiai gali naudoti nacionalines asmens tapatybės korteles vykti į trečiąsias šalis. Šeimos narių, kurie nėra ES piliečiai, leidimo gyventi kortelės, naudojamos kartu su pasu, suteikia teisę atvykti į ES be vizos, jei vykstama su ES piliečiu. ES teisėje jau nustatyti valstybių narių išduodamų pasų ir kelionės dokumentų apsaugos priemonių ir biometrinių duomenų (veido atvaizdo ir pirštų atspaudų) standartai¹⁶.

Pagerinus asmens tapatybės kortelių ir teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų apsaugos priemones, nusikaltėliams bus sunkiau netinkamai panaudoti arba suklastoti tokius dokumentus siekiant judėti ES ar kirsti ES išorės sienas. Saugesni asmens tapatybės dokumentai padės sustiprinti ES išorės sienų valdymą (be kita ko, sprendžiant grįžtančių užsienio teroristų kovotojų ir jų šeimos narių problemą), be to, turėdami saugesnius ir patikimesnius dokumentus ES piliečiai galės lengviau naudotis laisvo judėjimo teisėmis.

Todėl Komisijos pasiūlymu, pagrįstu išsamiau poveikio vertinimu ir viešomis konsultacijomis,

¹³ Sulfato rūgštis ir amonio nitratas.

¹⁴ COM(2016) 790 *final* (2016 12 8).

¹⁵ COM(2018) 212 *final* (2018 4 17).

¹⁶ Reglamentas (EB) Nr. 2252/2004 (OL L 385, 2004 12 29, p. 1).

nustatomi būtiniausi nacionalinių tapatybės kortelių saugumo standartai, įskaitant visų pirma biometrines nuotraukas ir pirštų atspaudus, laikomus tapatybės kortelėje esančiame luste. Pasiūlyme taip pat numatyta būtiniausia informacija, kuri turi būti nurodyta teisę gyventi šalyje patvirtinančiuose dokumentuose, išduotuose judiems ES piliečiams, taip pat numatyta visiškai suderinti šeimos narių, kurie nėra ES piliečiai, leidimo gyventi korteles.

Komisija ragina teisėkūros institucijas nedelsiant išnagrinėti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad būtų greitai pasiektas susitarimas.

5. *Šaunamųjų ginklų importo ir eksporto kontrolės gerinimas siekiant užkirsti kelią neteisėtai prekybai šaunamaisiais ginklais*

Komisija ėmėsi įvairių veiksmų, kad apribotų šaunamųjų ginklų tiekimą nusikaltėliams ir teroristams. Siekdama papildyti kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais veiksmus¹⁷ ir 2017 m. gegužės mėn. persvarstytą Direktyvą dėl šaunamųjų ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės, Komisija kartu su šia pažangos ataskaita priėmė **rekomendaciją**¹⁸, kuria raginama nedelsiant imtis priemonių ir padidinti civiliniam naudojimui skirtų šaunamųjų ginklų, jų dalių ir pagrindinių komponentų bei šaudmenų eksporto, importo ir tranzito priemonių saugumą. Rekomendacijoje ES valstybės narės raginamos imtis veiksmų **pagerinti šaunamųjų ginklų eksporto ir importo kontrolės procedūrų atsekamumą bei saugumą ir institucijų bendradarbiavimą kovojant su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais**. Ši rekomendacija parengta atsižvelgiant į 2017 m. gruodžio mėn. Komisijos ataskaitą dėl Reglamento Nr. 258/2012¹⁹ dėl šaunamųjų ginklų eksporto ir importo įgyvendinimo. Ataskaitoje padaryta išvada, kad siekiant kontroliuoti teisėtos prekybos sąlygas ir taip geriau kovoti su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais būtina stiprinti šaunamųjų ginklų eksporto ir importo leidimų sistemą. Komisija stebės, kaip ši rekomendacija įgyvendinama ir atsižvelgs į jos rezultatus bendrai stebėdama, kaip įgyvendinamas Reglamentas Nr. 258/2012.

III. KITŲ PRIORITETINIŲ SAUGUMO SRITIES DOKUMENTŲ ĮGYVENDINIMAS

1. *Kova su teroristiniu turiniu internete*

Kaip išdėstyta 2018 m. Komisijos darbo programoje ir ankstesnėse saugumo sąjungos pažangos ataskaitose, Komisija skatina ir stiprina bendradarbiavimą su interneto platformomis, kad internete būtų aptiktas ir pašalintas teroristinis ir kitas neteisėtas turinys. Siekdama įveikti neatidėliotiną ir rimtą teroristinio turinio internete problemą, Komisija 2018 m. kovo 1 d. žengė dar vieną svarbų žingsnį – priėmė **rekomendaciją dėl** priemonių, kurių turi imtis internetinių paslaugų teikėjai ir valstybės narės, kad būtų intensyviau kovojama su **neteisėtu turiniu internete, be kita ko, ypač teroristiniu turiniu**²⁰.

¹⁷ Žr. ES kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir sprogmenimis ir jų naudojimu veiksmų planą (COM(2015) 624 *final*, 2015 12 2). Organizuoto nusikalstamumo grupuočių, užsiimančių neteisėta šaunamųjų ginklų prekyba, platinimu ir naudojimu, išardymas taip pat yra 2018–2021 m. kovos su organizuotu ir sunkių formų tarptautiniu nusikalstamumu ES politikos ciklo prioritetas.

¹⁸ C(2018) 2197.

¹⁹ Reglamentas Nr. 258/2012, kuriuo nustatoma šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų eksporto leidimų sistema, importo ir tranzito priemonės.

²⁰ 2018 m. kovo 1 d. Komisijos rekomendacija dėl veiksmingų kovos su neteisėtu turiniu internete priemonių (C(2018) 1177 *final*).

Remiantis 2017 m. rugsėjo mėn. komunikatu dėl kovos su neteisėtu turiniu internete²¹, rekomendacijoje internetinių paslaugų teikėjai raginami užtikrinti, kad neteisėtas turinys internete būtų aptinkamas ir šalinamas greičiau, sustiprinti internetinių paslaugų teikėjų, patikimų pranešėjų ir ES teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą, padidinti atskaitomybės valdžios institucijoms skaidrumą ir užtikrinti piliečių pagrindinių teisių apsaugą. Rekomendacijoje internetinių paslaugų teikėjams pateikiamos veiklos gairės, kaip greičiau pašalinti teroristinį turinį ir geriau bendradarbiauti su teisėsaugos institucijomis. Atsižvelgiant į tai, kad teroristinis turinys paprastai žalingiausias pirmąją valandą po jo pasirodymo internete, ir į išskirtines kompetentingų institucijų ir Europolo praktines žinias bei atsakomybės sritis, rekomendacijoje pabrėžiama, kad paprastai internetinių paslaugų teikėjai turėtų įvertinti kreipimuose nurodytą turinį ir atitinkamais atvejais jį pašalinti arba panaikinti per vieną valandą. Joje taip pat rekomenduojama platformoms imtis iniciatyvos ir naudoti automatines teroristinio turinio aptikimo ir nustatymo priemones, ir jos raginamos naudoti turimas technologines priemones, kad toks turinys nebūtų iš naujo įkeltas į kitas platformas.

Šiuo metu rengiama ataskaita, kurioje bus apžvelgta, kaip rekomendacija įgyvendinama. Informacija, kurią tikimasi gauti iš internetinių paslaugų teikėjų iki 2018 m. gegužės mėn. pradžios, padės Komisijai nuspręsti, ar dabartinio metodo pakanka, ar reikia papildomų priemonių, įskaitant galimas teisėkūros priemones esamai reglamentavimo sistemai papildyti, siekiant užtikrinti greitą ir iniciatyvų neteisėto turinio internete aptikimą ir pašalinimą.

2. *Informacinių sistemų sąveikumo užtikrinimas ir geresnis keitimasis informacija*

Siekdama sukurti patikimesnes ir pažangesnes saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacines sistemas, ES skubiai prioritetine tvarka šalina ES informacijos valdymo ir dalijimosi ja trūkumus. Visi susiję pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų įtraukti į Bendrą deklaraciją dėl 2018–2019 m. ES teisėkūros prioritetų. Teisėkūros institucijos tęsia diskusijas dėl pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl ES informacinių sistemų **sąveikumo**. Atsižvelgdama į 2018 m. kovo 8 d. Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdį, kuriame valstybės narės plačiai pritarė Komisijos pasiūlytiems sąveikumo komponentams, Taryba siekia iki 2018 m. birželio mėn. susitarti dėl bendro požiūrio. Be to, Europos Parlamente sparčiai vyksta techninės diskusijos siekiant iki 2018 m. liepos mėn. pradėti trišales diskusijas su teisėkūros institucijomis ir iki metų pabaigos pasiekti susitarimą. Šiam tikslui ir, kaip paskelbta 2017 m. gruodžio mėn.²², būtina pateikti atitinkamus pasiūlymų dėl sąveikumo pakeitimus, susijusius su teisinėmis priemonėmis²³, dėl kurių šiuo metu derasi teisėkūros institucijos. Atsižvelgiant į bendrą tikslą iki 2018 m. pabaigos susitarti dėl sąveikumo pasiūlymų, kaip nustatyta Bendroje deklaracijoje dėl 2018–2019 m. ES teisėkūros prioritetų, **reikia greitai susitarti dėl dokumentų, dėl kurių vis dar vyksta derybos**. Bet kuriuo atveju iki 2018 m. birželio mėn. vidurio Komisija pateiks visus būtinus pasiūlymų dėl sąveikumo pakeitimus, kad iki 2018 m. liepos mėn. būtų galima pradėti trišales diskusijas.

Tarpinstitucinės derybos dėl **Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos (ETIAS)** sukūrimo eina į pabaigą ir reglamentas turėtų būti priimtas per ateinančiais savaites.

²¹ Komunikatas „Kova su neteisėtu turiniu internete. Siekis didinti interneto platformų atsakomybę“ (COM(2017) 555 final, 2017 9 28).

²² Žr. Dvylikąją pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaitą (COM(2017) 779 final, 2017 12 12).

²³ Pasiūlymai dėl reglamentų dėl Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos, Europos nuosprendžių registrų informacinės sistemos, skirtos trečiųjų šalių piliečiams, EURODAC, Šengeno informacinės sistemos ir „eu-LISA“.

Intensyviai dirbama siekiant paspartinti trišales teisėkūros institucijų derybas dėl trijų teisės aktų pasiūlymų sustiprinti **Šengeno informacinę sistemą** (SIS) ir pasiekti politinį susitarimą. Komisija ragina teisėkūros institucijas dėl pasiūlymų susitarti iki 2018 m. gegužės mėn. pabaigos. Vykstant šiam teisėkūros procesui, siekiant sustiprinti dabartinę **Šengeno informacinę sistemą**, 2018 m. kovo 5 d. pradėta naudoti **automatinės pirštų atspaudų paieškos** (AFIS) funkcija. Šie techniniai patobulinimai duoda tiesioginės didelės papildomos naudos sienų apsaugos ir teisėsaugos pareigūnams, nes jie gali sistemoje atlikti paiešką pagal pirštų atspaudus, kad nustatytų į Šengeno erdvę atvykstančius arba joje judančius asmenis. Tai labai svarbus žingsnis siekiant užtikrinti saugumą Šengeno erdvėje, nes bus lengviau atpažinti nusikaltėlius, besinaudojančius keliomis arba suklastotomis tapatybėmis. Nuo šios dienos kiekvienas sukurtas naujas pirštų atspaudų įrašas patikrinamas atliekant paiešką visuose SIS įrašuose, kad būtų galima nustatyti asmenis su keliomis tapatybėmis. Be to, vienuolika Šengeno valstybių, dalyvaujančių pirmajame šio projekto etape²⁴, šiuo metu atlieka paiešką pagal pirštų atspaudus. Komisijos pasiūlyta naujoji SIS teisinė sistema grindžiama AFIS funkcija, nes joje bus numatyti privalomi pirštų atspaudų patikrinimai, jei kitaip neįmanoma nustatyti asmens tapatybės. Komisija ragina visas likusias valstybes nares imtis būtinų veiksmų, kad naujoji funkcija būtų naudojama per pirminį patikrinimą sienos perėjimo punktuose ir atliekant policijos patikrinimus teritorijoje. Siekdama dar labiau padidinti Šengeno informacinės sistemos naudojimą, Komisija kartu su šia pažangos ataskaita priėmė naują esamo rekomendacijų ir geriausios praktikos, nustatytos 2016 m. ir 2017 m. atliekant Šengeno vertinimą, katalogo redakciją.

Toliau vyksta trišalės teisėkūros institucijų derybos dėl pasiūlymų palengvinti keitimąsi informacija ES apie trečiųjų šalių piliečių teistumą per **Europos nuosprendžių registrų informacinę sistemą** ir sustiprinti didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros („eu-LISA“) funkcijas.

Siekdama sustiprinti esamas informacines sistemas ir padidinti jų sąveikumą, Komisija vėliau 2018 m. pavasarį, remdamasi techniniais tyrimais ir poveikio vertinimu, pateiks pasiūlymą peržiūrėti **Vizų informacinę sistemą** (VIS), kad būtų užtikrintas didesnis saugumas prie išorės sienų ir Šengeno erdvėje. Į būsimą VIS teisinės sistemos peržiūrą bus įtrauktos specialios sąveikumo priemonės, kuriomis siekiama padidinti prašymų išduoti vizą tvarkymo veiksmingumą, taip pat atliekant peržiūrą numatyta spręsti kitus klausimus, nustatytus 2016 m. vertinant VIS²⁵.

Siekiant pasinaudoti visomis esamų informacinių sistemų galimybėmis, būtina visiškai įgyvendinti **Keleivių duomenų įrašų** (PNR) direktyvą²⁶, atsižvelgiant į šios priemonės esminį vaidmenį ES bendrai reaguojant į terorizmo ir sunkių tarpvalstybinių nusikaltimų grėsmę. Visos valstybės narės turi visiškai įgyvendinti direktyvą iki 2018 m. gegužės 25 d., kad būtų užtikrintas visiškas jos veiksmingumas ES lygmeniu. 2018 m. kovo 8 d. Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje direktyvos į nacionalinę teisę dar neperkėlusios valstybės narės pabrėžė, kad deda visas pastangas, kad įvykdytų minėtą terminą. 2018 m. balandžio 17 d. duomenimis penkios valstybės narės²⁷ tebėra gana ankstyvame įgyvendinimo etape. Komisija dar kartą ragina šias valstybes nares skubiai perkelti direktyvą į nacionalinę teisę ir imtis visų įmanomų priemonių užtikrinti, kad jų informacijos apie keleivius skyrius ir PNR

²⁴ Austrija, Latvija, Lenkija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Slovėnija, Šveicarija, Vokietija.

²⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Bendros vizų politikos priderinimas prie naujų uždavinių“ (COM(2018) 251 *final* (2018 3 14)).

²⁶ Direktyva 2016/681 (2016 4 27).

²⁷ Čekija, Graikija, Kipras, Kroatija ir Italija.

techninis sprendimas pradėtų veikti per likusias penkias savaites iki 2018 m. gegužės 25 d. termino.

Komisija toliau skatina ir remia visų valstybių narių pastangas įgyvendinti direktyvą, be kita ko, palaikydama specialius ryšius politiniu ir techniniu lygmenimis su tomis penkiomis valstybėmis narėmis. 2018 m. balandžio 12 d. įvyko aštuntasis posėdis dėl PNR direktyvos įgyvendinimo, kuriame valstybės narės ir Komisija toliau galėjo spręsti likusius įgyvendinimo klausimus ir pradėti svarstyti su PNR direktyvos taikymu susijusius klausimus.

3. *Apsauga nuo cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių grėsmių ir viešųjų erdvių apsauga*

Cheminis išpuolis Solsberyje šokiravo ir priminė apie **cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių (ChBRB) medžiagų** grėsmę saugumui. 2018 m. kovo 22–23 m. posėdžiavusios Europos Vadovų Tarybos prašymu ES turi stiprinti savo atsparumą ChBRB pavojams, kaip išdėstyta 2017 m. spalio mėn. veiksmų plane²⁸. Veiksmų plane nustatyta įvairių priemonių, kuriomis siekiama sumažinti galimybes naudotis ChBRB medžiagomis, pašalinti tokių medžiagų aptikimo spragas ir geriau pasirengti ChBRB incidentams ir į juos reaguoti. Šiomis priemonėmis taip pat siekiama stiprinti bendradarbiavimą ES ir su pagrindiniais tarptautiniais partneriais, įskaitant NATO, kovojant su šiomis grėsmėmis. Tai apima keitimąsi informacija, bendrą gebėjimų stiprinimą, mokymą ir pratybas, be kita ko, bendradarbiaujant su NATO akredituotuoju bendru ChBRB kompetencijos centru Čekijoje. Siekiant sutelkti visus ChBRB srities subjektus strateginiu ir veiklos lygmenimis, kuriamas ES ChBRB saugumo tinklas. Bus suburtos valstybės narės, ES institucijos ir susijusios agentūros ir, kai tinkama, pagrindiniai tarptautiniai partneriai bei privačiojo sektoriaus atstovai. Penkios valstybės narės vis dar turi paskirti nacionalinius ChBRB saugumo koordinatorius. Jos tai turėtų padaryti nedelsiant. Europos Vadovų Tarybos prašymu, rengiantis 2018 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos posėdžiui, Komisija ir vyriausioji įgaliotinė pateiks ataskaitą dėl pažangos įgyvendinant ChBRB saugumo veiksmų planą ir stiprinant pajėgumus įveikti hibridines grėsmes.

Įgyvendindami veiksmų planą, kuriuo siekiama užtikrinti **viešųjų erdvių apsaugą**²⁹, visų pirma nuo teroristinių išpuolių, 2018 m. kovo 8 d. Komisija ir Europos regionų komitetas surengė bendrą ES merų konferenciją „Užtikrinti miestų apsaugą nuo terorizmo: po neseniai įvykusių išpuolių įgyta patirtis“. Joje dalyvavo beveik 200 dalyvių, taip pat iš miestų, neseniai nukentėjusių nuo teroristinių išpuolių. Konferencijoje daugiausia kalbėta apie tai, ko išmokta po pastarojo meto teroristinių išpuolių, taip pat dalytasi patirtimi ir geriausia praktika. Joje rasta sprendimų, kaip padidinti fizinę viešųjų erdvių apsaugą, kartu užtikrinant miestų ir viešųjų erdvių atvirumą ir patrauklumą, be kita ko, įgyvendinant integruotojo saugumo koncepcijas. Siekiant padėti įgyvendinti šiuos sprendimus skiriamas ES finansavimas iš Vidaus saugumo fondo. Šiuo metu Komisija vertina 35 projektų pasiūlymus, kuriuos gavo pagal susijusį kvietimą. Vėliau 2018 m. bus paskelbtas kvietimas teikti paraiškas pagal iniciatyvą „Inovatyvūs miestų sprendimai“, kurio bendras biudžetas iš Europos regioninės plėtros fondo bus 100 mln. EUR, ir jame saugumas taip pat bus vienas iš prioritetų. Saugumo moksliniai tyrimai taip pat prisideda prie bendrų pastangų didinti viešųjų erdvių apsaugą. 2019 m. bus pradėta įgyvendinti speciali mokslinių tyrimų programa „Saugumas pažangiesiems ir saugiems miestams, įskaitant viešąsias erdves“, kuriai skirtas 16 mln. EUR biudžetas.

²⁸ COM(2017) 610 *final* (2017 10 18).

²⁹ Viešųjų erdvių apsaugos rėmimo veiksmų planas (COM(2017) 612 *final* (2017 10 18)).

4. Kibernetinis saugumas

Kova su kibernetiniais nusikaltimais ir kibernetinio saugumo didinimas tebėra vienas iš ES veiksmų prioritetų. Siekdama sukurti sąveiką, sustiprinti esamus gebėjimus ir mokslinius tyrimus ir rasti praktinių sprendimų, galinčių padidinti bendrosios skaitmeninės rinkos kibernetinį saugumą, Komisija 2018 m. vasario 1 d. paskelbė kvietimą teikti paraiškas dėl 50 mln. EUR vertės **bandomojo projekto, kurio tikslas – padėti kurti kibernetinio saugumo kompetencijos centrų tinklą visoje ES**. Tinklas suburs visos Europos Sąjungos kibernetinio saugumo mokslinių tyrimų ekspertus (pvz., iš universitetų laboratorijų, viešųjų arba privačiųjų ne pelno mokslinių tyrimų centrų). Apie šį bandomąjį projektą paskelbta 2017 m. rugsėjo mėn. priimtame bendrame komunikate dėl kibernetinio saugumo³⁰, jam lėšos bus skiriamos iš bendrosios programos „Horizontas 2020“ pagal iš dalies pakeistą 2018–2020 m. darbo programą. Galutinis paraiškų dėl kvietimo pateikimo terminas – 2018 m. gegužės 29 d.³¹

Pastarojo meto mėginimai kibernetinėmis priemonėmis manipuluoti elgesiu, dar labiau suskaidyti visuomenę ir sutrikdyti demokratinėms sistemoms bei institucijoms veikimą tik akivaizdžiai parodė, kad būtina toliau taikyti priemones, kuriomis užtikrinama atskaitomybė internete. Tai buvo vienas iš aspektų, pabrėžtų 2017 m. bendrame komunikate, – būtent pagerintas **domeno vardų registravimo duomenų bazėje WHOIS esančios informacijos prieinamumas ir tikslumas**. Ši duomenų bazė yra svarbus informacijos šaltinis tiriant kibernetinius nusikaltimus ir užtikrinant kibernetinį saugumą. Interneto vardų ir numerių paskyrimo korporacijai (ICANN) stengiantis užtikrinti, kad ši duomenų bazė atitiktų duomenų apsaugos taisykles, visų pirma Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą, Komisija jai išsiuntė raštą³², siekdama dviejų tikslų: užtikrinti, kad jos direktoratai turėtų greitą prieigą prie duomenų bazės viešojo intereso tikslams ir kad ji visiškai atitiktų ES duomenų apsaugos taisykles. ICANN Valstybinis patariamasis komitetas, kuriame atstovaujamos nacionalinės vyriausybės ir Komisija, išreiškė susirūpinimą ir paragino ICANN užtikrinti teisėtą tikslą turintiems naudotojams nuolatinę prieigą prie WHOIS, įskaitant neviešus duomenis.

2018 m. sausio mėn. Europos Komisija įsteigė nepriklausomą aukšto lygio ekspertų grupę, kad ji patartų dėl politikos galimybių, kurių būtų galima imtis siekiant kovoti su internete sklaidžiamomis melagingomis naujienomis ir **dezinformacija**, ir padėtų parengti visapusišką ES šios srities strategiją. 2018 m. kovo 12 d. grupė paskelbė ataskaitą „Daugialypis požiūris į dezinformaciją“ (angl. „A Multi-dimensional approach to disinformation“). Į ją atsizvelgiama rengiant Komisijos komunikatą šiuo klausimu, kurį planuojama priimti šį pavasarį.

2018 m. balandžio 16 d. **Užsienio reikalų taryba priėmė Tarybos išvadą dėl kibernetinės kenkimo veiklos**. Šiomis išvadomis praktiškai įgyvendinamas bendras ES diplomatinis atsakas į kibernetinę kenkimo veiklą („kibernetinio saugumo diplomatijos priemonių rinkinys“)³³ ir reaguojama į konkrečią kibernetinę kenkimo veiklą, kaip antai kibernetinius išpuolius *Wannacry* ir *NotPetya*. Užsienio reikalų tarybos išvadose pabrėžiama, kad siekiant išlaikyti taiką ir stabilumą svarbu užtikrinti atvirą, laisvą, taikią ir saugią kibernetinę erdvę ir taikyti galiojančią tarptautinę teisę bei laikytis savanoriškų neprivalomų atsakingo valstybių

³⁰ JOIN(2017) 450 *final* (2017 9 13).

³¹ Daugiau informacijos apie šį kvietimą pateikta adresu <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/su-ict-03-2018.html>.

³² <https://www.icann.org/resources/correspondence/1212685-2018-01-29-en>

³³ 2017 m. birželio 19 d. Tarybos išvados dėl bendro ES diplomatinio atsako į kibernetinę kenkimo veiklą sistemos („Kibernetinio saugumo diplomatijos priemonių rinkinio“).

elgesio normų.

5. *Išorės aspektas*

Siekiant pagerinti informacijos rinkimą ir dalijimąsi ja kovos su neteisėtu migrantų gabenimu, prekyba žmonėmis, neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir neteisėtu naftos eksportu iš Libijos reikmėms, Teisingumo ir vidaus reikalų taryba 2018 m. kovo 8–9 d. patvirtino Europolo ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros dalyvavimo **informacijos apie nusikalstamumą padalinio**, kuris turėtų būti įsteigtas vykdant ES karinio laivyno bendros saugumo ir gynybos politikos operaciją „Sophia“ (EUNAVFOR MED), bandomajame projekte bendrąjį principą. Informavimo apie nusikalstamumą grupė padės operacijai „Sophia“ ir susijusioms teisingumo ir vidaus reikalų agentūroms laiku abipusiškai keistis informacija analitinėms ir operacinėms užduotims atlikti. Tai pirmoji tokio pobūdžio teisingumo ir vidaus reikalų agentūrų ir bendros saugumo ir gynybos politikos misijų ar operacijų iniciatyva. Šiuo metu Taryba svarsto bandomojo projekto praktines sąlygas, kad jis būtų kuo greičiau pradėtas. Pradėtas projektas bus nuolat vertinamas ir po šešių mėnesių valstybėms narėms bus pateikta išsami ataskaita, kurioje bus įvertinta informacijos apie nusikalstamumą padalinio papildoma nauda ir veiklos rezultatai, taip pat teisiniai ir veiklos aspektai, ir tik tada bus sprendžiama, ar šį projektą tęsti ar atkartoti kitose bendros saugumo ir gynybos politikos misijose ar operacijose.

Vakarų Balkanų saugumas tiesiogiai veikia ES ir jos valstybių narių saugumą. 2018 m. vasario 6 d. Komisija priėmė komunikatą dėl įtikinamos plėtos perspektyvos ir didesnio ES įsipareigojimo Vakarų Balkanų šalims³⁴. Prie jo pridėtame Vakarų Balkanų pertvarkos rėmimo veiksmų plane nustatytos šešios teminės pavyzdinės iniciatyvos, be kita ko, dėl saugumo ir migracijos, kurios turi būti įgyvendintos iki 2020 m. Pradėti įgyvendinti įvairūs bendradarbiavimo su Vakarų Balkanų šalimis stiprinimo veiksmai siekiant kovoti su terorizmu, užkirsti kelią smurtiniam ekstremizmui ir kovoti su organizuotu nusikalstamumu, visų pirma į regioną³⁵ siunčiant Europolo ryšių palaikymo pareigūnus ir rengiant specialius ekspertų susitikimus, kuriuose dalyvautų Vakarų Balkanų šalys. Tokių susitikimų pavyzdžiai: 2018 m. balandžio 12–13 d. Sofijoje vykęs Europos šaunamųjų ginklų ekspertų susitikimas ir 2018 m. balandžio 18 d. Briuselyje surengtas ES dialogas narkotikų klausimais. 2018 m. gegužės 17 d. Sofijoje įvyksiantis aukščiausio lygio susitikimas taip pat suteiks galimybę įvertinti šioje srityje padarytą pažangą.

IV. IŠVADA

Praėjus šešioms mėnesiams nuo 2017 m. spalio mėn., kai buvo priimta įvairių praktinių priemonių siekiant geriau apsaugoti ES piliečius nuo terorizmo grėsmių, Komisija kartu su šia pažangos ataskaita pristato papildomų priemonių, kad iš teroristų ir nusikaltėlių atimtų galimybes veikti ir palengvintų nusikaltimų ir teroristinių išpuolių tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą už juos. Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą kuo skubiau svarstyti šias teisėkūros priemones, kad būtų užtikrintas dar didesnis piliečių saugumas.

Sukurti Europą, kuri saugo, tebėra Sąjungos politinis prioritetas ir Komisija toliau kurs tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, be kita ko, atsižvelgdama į neoficialų valstybių ar vyriausybių vadovų susitikimą vidaus saugumo klausimais, apie kurį paskelbta Vadovų darbotvarkėje,

³⁴ Komisijos komunikatas „Įtikinama plėtos perspektyva ir didesnis ES įsipareigojimas Vakarų Balkanų šalims“ (COM(2018) 65 *final*).

³⁵ Iki 2018 m. vasaros bus paskirti trys Europolo ryšių palaikymo pareigūnai Albanijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje ir Serbijoje.

kuri bus svarstoma 2018 m. rugsėjo mėn. Vienoje. Kitą saugumo sąjungos pažangos ataskaitą Komisija paskelbs 2018 m. birželio mėn.